

**SZÉCSI
MARGIT**

MAGAMHOZ

Férfiak, nők, másként mocskosak,
megérezték gyönyörű magányod,
veled akartak tiszták lenni,
megmosták a kezeidet,
kifizették a vacsorádat
s de nagy kurva lehetsz te is,
hogy elfogadtad az alázat
s az érdek kettős hódolatát,
mert hiszen tudták ők: erős vagy,
a lehetőség párduca
ott lapul a szegény gyerekekben,
köszönd meg nekik legalább,
ne játszd meg, hogy tudatlan volnál,
hiszen nem adtál semmit is,
a világ vásárán te vagy
a legrafináltabb csaló,
romlottak közt lelkes vagány,
nem-vegyülő napkő-szobor –
mindenki elrabolt belőled
egy kőfürtöt, egy töredéket,
de mit kezdjenek ott veled
a köréjük húló Időben,
a végítélet napján, a szörnyű
érctrombiták kereszttüzéiben,
ha majd a kabát-hajtokákról
kitűzött szempillád lepattog
s a teljesség-hozó napon
fényes életed összeáll!

LAPIS JÓZSEF

BOMLÁSOK ÉS VÁLASZTÁSOK

Szécsi Margit: *Magamhoz*

„Jelek, jelek,
gombostűn pávalepkék!
Oltalmatok
alól a bátor ellép.”
(Levél önmagamhoz)

„Mindentudással
olvasok rá magamra”
(Énekek)

Van Szécsi Margitnak egy rövid, négy soros költeménye, amely megzenésített változatában is népszerűvé vált. A címe: *Úgy néztem*.

„Úgy néztem magamra mindig,
ahogy csodára nézni illik,
csodára, az ember fiára,
kezeire, nyírott hajára.”

Gazdag, dallamos négy sor, sok áthajlással. A nyitány, lírai alaphelyzetként, hozzá a költő egyik jellegzetes témáját, önmaga, az önmagaság boncolgatását, a magamra valamiként tekintés kérdését – mint az visszaköszön majd esszém tárgyában, a *Magamhoz* című versben is, és ahogyan az megmutatkozik a két, főntebb mottóként közölt szakaszban is. Miként a választott részletekben látjuk, az énhez fordulás, az én vizsgálata, reflexiója sosem magától értetődő. Az *Énekek*-szövegrészben a magamra olvasás fordulata jelzi, hogy ezekben az én–én viszonyokban nem egyértelműek a keretek: nemcsak magamat, de magamra is olvasok, azaz ahogyan látom és láttatom magam, az mindig, tudott módon, valamiféle konstrukció lesz, egy megalkotott kép. A Szécsi Margit-költészet az önképalkotás sorozataként is leírható – mint ahogyan természetesen a legtöbb lírai életmű, ám jelen esetben is izgalmas ennek mikéntje, a kérdezés és láttatás irányai és módjai.

Az *Úgy néztem* alaphelyzete visszanező. Fülöp László az Alföldben megjelent tanulmányában (*Szécsi Margit lírájáról*, 1969/11.) már a költő korai, fiatal költészetével kapcsolatban is kiemeli a visszatekintő, már-már létösszegző távlat jelenlétét. „Mindent a közeli múlthoz, a jelentésében, metaforikus tartalmában megnövekedett »ifjúság«-hoz viszonyít, s a mérleg kínzó hiányokat jelez: mintha valami alapvető veszett volna el; a világ más arcát mutatja. Korán jött ez a leltárkészítő, számadás-fogalmazó periódus.” (l. m., 64) „Úgy néztem magamra mindig”, olvassuk, és ebben a „nézés” viszonyrendje csakúgy fontos lesz, mint a „mindig” időhatározó: az önmagamra tekintés állandó jellege. A rövid vers tulajdonképpen egy kibontott hasonlat. Az én csodaként tekint magára, de a második sor – „ahogy csodára nézni illik” – nem feltétlenül a hasonlított, a csodát helyezi a középpontba, hanem a nézés

hogyanját. Nem azt mondja tehát, hogy csodának tartom magam, hanem hogy úgy viszonyulok magamhoz, ahogyan a csodákhoz szokás. Az önértés, önértelmezés hogyanjának reflexiója ez: a titokzatos ámulaté, a kérdések nyitottságáé. A kép pedig bomlik tovább: a csodaszerűség az emberi létmóddal kapcsolódik össze a harmadik sorban, amelynek két fontos háttérszövege is van. Az egyik a szophoklészi szállóige: „Sok van, mi csodálatos, / De az embernél nincs semmi csodálatosabb” (Trencsényi-Waldapfel Imre fordítása az *Antigoné*ből). Ahol a „csodálatos”-ban ott van a félelmetes, idegen, szörnyű jelentésárnyalat is eredetileg. (Mészöly Dezső „csoda”-ként fordítja.) Másodsor, az „ember fia” kifejezés felidézheti az evangélium „emberfiáját”, Krisztus egyik, eszkatologikus távlatú megnevezését (nem mellesleg: önmegnevezését) – Szécsi költészetétől nem áll távol az időnkénti keresztény hivatkozásrendszer, s ennek nyomait a *Magamhoz* című versben is látjuk majd. A negyedik sor ugyanakkor, ismét jellegzetes szécsis fordulattal, feje tetejére állítja a megidézett antik ethoszt: a szophoklészi nagyszerűség helyébe hétköznapi jellemzőket állít mint csodajelket: „kezeire, nyírott hajára”. Az ember, emberi test – Kosztolányi gondolkodásmódjához is köthető – csoda-egyszerűsége, hétköznapi ámulata ez. Úgy figyelem magam folyamatosan, mint a hétköznapi csodákat.

Reviczky Gyula 1883-ban *Magamról* címmel írt nagyszabású, a korszakhangulatot reprezentáló költeményt (Kölcsey Ferenc *Vanitatum vanitas*ának formájára). A vers megszólító modalitású („Rossznak mondod a világot, / Dőresége bosszuságod”), de ez a megszólítás itt (legalább) kétirányú: kevésbé a reflexív önmegszólítás alaphelyzete érzékelhető benne, az E/2. forma sokkal inkább az általános embert írja le, a korszakra jellemzőnek gondolt mentalitást, szellemiséget. A 4. strófa eleje tulajdonképpen egyértelműsíti ezt („Ember! önző vágy vezérel”), össze is kapcsolva az általánost az egyénivel. A *Magamról* így akként hajlik vissza a lírai énrre, mint egy korszakra jellemző hangulatot reprezentáló figurára. Az a típusú önmegszólítás, amely majd a késő modern líra jellemzője lesz (például József Attila kései költészetében), a Reviczky-műre kevésbé jellemző. Németh G. Béla *Az önmegszólító verstípusról* című fontos esszéjében Arany Jánostól eredezteti a verstípust, de jelzi azt is, hogy inkább a 20. század folyamán nyer elsősorban teret, s ő a lírai szerepválsághoz, énkettőződéshez köti a megszólalásformát; Kulcsár-Szabó Zoltán a szubjektum 20. századi válságával kapcsolja össze, jelezve, hogy ebben a versszerkezetben a beszélő hang kettébomlása egy rejtett dialógust mutat meg a nézőpontok között, s magának az önmegjelentésnek a poétikai problémáját viszi színre. Míg a fin de siècle költője, Reviczky esetében a magamról szólás írja le valóban hitelesen a versretorikát, addig a 20. század középső harmadától egyre inkább jellemzőek az én, az önmaga láthatósága, sőt megképezhetősége iránti kételyt felmutató szövegek. Ezek a versek – egyebek mellett Freud és Nietzsche ismertté váló bölcseletének hatására – problémává teszik azt, ami korábban kevésbé volt az, ti. hogy az énnak van egy kifejezhető, megragadható egysége (s a problémát mindaddig tulajdonképpen a kifejezhetőség jelentette – hogy van *mit* kifejezni, az kevésbé volt előtérben). Nem véletlen, hogy Szécsi Margit már szóba hozott négysorosának centrumában sem igazán az én áll, hanem az énhez viszonyulás hogyanja; mint ahogyan nem véletlen az sem, hogy tárgyalt versünk címe, *Magamhoz*, az énhez történő odafordulás gesztusát, cselekvését helyezi a középpontba.

A vers ténylegesen egy olyan beszéd, amely érthető úgy, mint amely megkettőzi a lírai beszélőt egy megszólalóra vagy megszólítóra, valamint egy hallgatóra. A másik, akihez a beszéd irányul, az én másikja, nem egy külső személy. Ebben a lírai alaphelyzetben az

a fontos tehát, hogy nem úgy tekint magára a lírai én, mintha egy monolit, problémátlan jellemzést adhatna magáról, vagy mintha magabiztosan tudná, mit ír le, mintha birtokában volna önmagának. Szécsi költeményében az bonyolítja elsősorban a versbeszédet, hogy az önmagára tekintés során közbülső tekinteteket is beiktat, másokét, a közösség egyéb, meg nem nevezett szereplőit: „Férfiak, nők, másként mocskosak, / megéreztek gyönyörű magányod”. Az önkép megalkotásában tehát a másokhoz fűződő viszonyrend is erőteljesen szerepet játszik. (A József Attila-i axiomatikus viszony továbbgondolásaként: „Hiába fürösztd önmagadban, / Csak másban moshatod meg arcodat.”) A „gyönyörű magány” az én teljességéként, kerek voltaként gondolható el, amely azonban megbomlik, de legalábbis hatásnak van kitéve a találkozások során – s lényeges, hogy a „mocskos” kifejezés hangsúlyos jelenléte valamiféle ellenhatásként érthető, valóban a „gyönyörű” egység ki-kezdéseként, „az alázat / s az érdek kettős hódolata” elfogadásának jegyében. Utóbbi sor szintén bír lírai előzményekkel: egyebek mellett József Attila *Nagyon fáj* („Kettős teher / s kettős kincs, hogy szeretni kell”) és Szabó Lőrinc *Semmiért Egészen* és *Az Egy álmai* című versére gondolhatunk.

Szécsi Margit költeménye azért is izgalmas, mert közelítési kísérleteket mutat be önmagához. A „veled akartak tiszták lenni, / megmosták a kezeidet, / kifizették a vacsorádat” sorok egy olyan összetett kapcsolatrendszer vizsgálatára szólnak, amelyben a – visszatekintő jellegű – önmegszólító távlat keveredik az egykori énről alkotott képpel, ám amelyben mások („férfiak, nők”) szintén markáns szerephez jutnak, valamiféle oda-vissza játékot teremtve meg. A „mocskosság” valaki általi megtisztítása együtt jár annak bepiszkolódásával is, a lassú beszennyeződéssel. Az itt megérezkített változás egyaránt érthető magántermészetű és társadalmi szintű folyamatok lenyomataként is, de mindenképpen arról van szó, hogy a „gyönyörű magány” egészségességéből, teljességéből kilépve a különböző játszmák során a korábbi érintetlenség megbomlik, megszűnik. Vaskos láttelepe a korszak légkörének.

A „de nagy kurva lehetsz te is / hogy elfogadtad az alázat / s az érdek kettős hódolatát” sorokban a nézőpont többszörös, s ekként ironikus: a kijelentés egyaránt olvasható keserű önértelmezésként, de (cinikus) társadalmi értékelésként, bélyegzésként, tehát közvetített távlatként is. Az önmagára tekintés magában foglalja a feltételezett másik tekintetét is. A „mert hiszen tudták ők” bevezető részlet ismét magához ragadja a megszólalást, tisztázva a különbséget, ám jelezve, hogy az „ők” tekintete, hatása mindvégig jelen van, volt és lesz. (Kevésbé didaktikusan és kevesebb pátozzsal fogalmazva, de hasonló szerkezetet mutatva fel, mint Illyés nagy szavali verse: „hol zsarnokság van, / ott zsarnokság van”). A vers folyása, retorikája kegyetlen: a szövegben magában kísérjük végig azt a folyamatot, ahogyan a műkezdet különbsége (ők mocskosak, én gyönyörű) kezd elmosódni, s ahogyan előbb a „gyönyörű magány”-t kikezdi az, amiként a megszólított bevonódik a személyközi folyamatokba, utóbb s egyre inkább az tételeződik, hogy már eleve nem is volt annyira tökéletesen gyönyörű az a bizonyos „magány”, annyira érintetlen: „ne játszd meg, hogy tudatlan volnál, / hiszen nem adtál semmit is, / a világ vásárán te vagy / a legrafináltabb család, / romlottak közt lelkes vagány”. (A *kivirágzott kéz* című versében Szécsi szintén használja önjellemző fordulatként: „én, a világ női vagánya”). E sorok fényében ez a „vagány”-ság nem egyöntetűen pozitív történés, hanem mintegy a világ színpadán viselhető hasznos maszk. Olyan maszk, amely lassanként ránő az arcra. A vagány itt már valójában, lényegében nem mentes a romlottságtól (sem), s érdemes figyelni a hangzóssági kapcsolatra a két önazonosság-létesítő szó között: a „magány” módosul, alakul át „vagány”-nyá.

A vers harmadik harmada apokaliptikus távlatból közelít: a trombitászó a bibliai *Jelenések könyvének* 8. és 9. fejezetére utal. A „nem-vegyülő napkő-szobor” a második sor „gyönyörű magány”-képét eleveníti föl, gondolja tovább, azt az érintetlenséget, amely tehát nem őrizhető, nem megtartható („mindenki elrabolt belőled / egy kőfürtöt, egy töredéket”) – ugyanakkor a vers kínál egy olyan nézőpontrendszert (nevezzük eszkatologikusnak), amely egy nem emberi idő felől szemléli a folyamatokat. Hogy ez reménység-e vagy ítélet-e, abban nem kell állást foglalnunk (mindkettő benne van), de ez egy olyan perspektíva, amely rendet hozhat a rendezetlenségbe, a kizökkent időbe, s amely képes lehet helyreállítani a megbomlott, kikezdett, megrontott önképet. A kabáthajtókáról lepattogzó szempilla érzéki képe sokféleképpen érthető, de a szöveg jelentésáramlása valamiféleképpen a látszatiságból halad a lényegiség felé (ahogyan Pál apostol első korintusi levelének nevezetes szakaszában olvassunk a homályos látás tisztulásáról, a társadalmi-teszt valóság kényszereinek lehullásáról). Nem tűnik túlzásnak azt mondani, hogy a verszárlat az igazság szolgáltatásának lehetőségével kecsegtet az én számára („s a teljesség-hozó napon / fényes életed összeáll!”) – még úgy is, ha a vers modalitása a végén sem mentes az iróniától.

A *Magamhoz* feltétlenül több annál, mint ami a szabadságra vágyó én lehetetlen lehetőségeit állítja elének egy korszak alakulásában – bár ezt is pontosan megmutatja. A *Magamhoz* az önmagunkra látás összetettségével szembesít, azzal, hogy ami voltam, ami vagyok, leszek, az sosem egy monolitszerű, jól körülírható entitás, hanem egy, az önmagam és a másik tekintetei által sokféleképpen meghatározott, különböző beszédformák által közve-títhető kép(zódmény). Az Ady-féle észak-fok titkos idegenségéből, fenségéből Szécsi Margit olvasatában egy felelősségmozzanatokkal és alkukkal, veszteségekkel és nyereségekkel terhes, szörnyű – titkos – csoda válik.

SÁNTA MIRIÁM

MAGUNKHOZ, AKIK HITTÜNK

Nem hiszek a szabad akaratban,
ameddig valaki sebet vághat két gyertya közt
a másik bőrére, miközben az azt hiszi,
beleegyezett.

Addig, ameddig a fejben opálos a fény csillogása,
kőbe zárt köd, mely az érdek örvényébe áramlik,
hogy megtévesszen.

Az érdek és alázat kettős hódolatába, hazug aranykötélékébe.

És befogom fülem, amikor hallok a bókók napkitöréseit,
és látom a vakító oroslánfejeket.

Amikor rettegő héjként lebegek a szennyes energia-robbanásban,
és szívem helye fehér geoda, földből felvésett és kitermelt
gyönyörű magány.

Addig nem hiszek a szabad akaratban,
míg valaki elszívja és beszennyezi erőmet,
gyertyába és papírba zárja,
öltözékbe szövö, akárha lenyúzott bőrömet akarná magára venni,
hogy jobban tetsszen a szellemeknek.

Addig nem hiszek, ameddig valaki kristálytisztá lendülettel
lesz ragadozó saját ketrecében, és csak abban bízok,
hogy egy isten eléggé benne lakozhat, ha titokban csinálja.

*

Istenné teszlek benneteket, mondják az írók
és a szájhagyomány, a temetők leborult sírkövei,
az elhagyatott barlangok és várfalak, nedves katakombák,
nyálkás tömegsírok a föld alatt, belőled is lesz majd valaki,
a lehetőség párduca, szegény gyermek kiháló közösség tetején,
belőled is lehet majd valaki, igazán lehet, suttogják.

Majd megnyílik neked is az éter, ha elmondasz mindent,
csak nem azt, amitől igazán őszinte lehetnél, megmutatod
sebeidet, melyek alatt nincsen vér, megmutatod,
mire lennél képes, ha ez nem volna épp tranzakció,
fehéret a feketéért és a csillogásért, aztán
magad se tudod, miről szól az egész, csak a vakmerő
vág, felosztva szépen, vértelen sebek alól felvillanó pecsétek,
megnyílik neked is, mondták neked régen, és fejedbe szállt a dicsőség.

*

Szabadíts meg bennünket, kristálytisztá lendület,
elménk opálos ködétől, ne játsszuk meg, hogy
tudatlanok volnánk, szabadítsd meg a romlottak
közt lelkes vagányokat, rafinált csalókat, szeretettel
teli megtévesztőket, jó szagú életművészeket,
akiknek valódi lelke a sűrke Duna vizébe fúlt,
szabadítsd meg a köveket tőle, melyek
a folyó medrében csak őrlik, őrlik, míg ő
és fegyverének éle el nem kopik.

JÓNÁS TAMÁS

MAGAMHOZ

A lehetetlenség oroszlánjaként
még mindig vicsorítva vonítasz szerelmet,
a szabályokat, kényelmetlen ruhákat,
leszaggatod másokról, hogy az
elkezdődött végítéletben már szabadon,
szagosan álljanak előtted az illattal csalók,
és nem ígérsz kegyelmet senkinek,
hiszen korgó gyomorral, becsapottan
gyilkolni akarsz, mielőtt téged is leterít
a csalódás, a kényelem és a vágy:
hányszor túrted, hogy meglessenek és
illemre oktassanak a titokban vétkezők,
gyönyörű magányodat kiplakátolják
perverz kisszobák penészes falaira,
míg a lángoló szavannák útvesztőin át
lopni lopakodtál antilop után.

Már csak te maradtál, szólnak rád köhögős
tüdők és dadogós szívek vénasszonyai,
kései hős, hősök kése, éles fogú ragadozó.
Szégyenkezve harapod át a torkukat,
mert ahogy elfolyik vérük, és felissza a föld,
szemükben meglátod, ahogyan
árnyékos, nyirkos halálad összeáll.

KUSTOS JÚLIA

ATTRAKCIÓ

Kali Ágnesnek

túl sokára hagytam magam mögött
felelősségeim: álljon üresen kert
és szoba, ruháimból a test vesszen ki,
mondandóm mögött a jelentés legyen
légnemű, vágytalan és a szó legritkább
értelmében ártalmatlan is.

ragadozónak mondtak, és én újonnan lelt hitemmel addig merészkedtem, míg rátaláltam a legotthonosabb ketrecre, a rácsok túlfelén a legkedvesebb idomárra, a gyengék közt is a leggyengébbnek karjára, és bőgésemmel (nem párducé, de megteszi!) hasonlattá szelődült.

ez egy verőfényes május délután. állatkert. attrakcióm neve medvetánc medvedalra. a látogatók kelletlenül, de asszisztálnak hozzá: szemük cserépedény, s mázukon az áhítat olajba fúló, gyöngye napsugár.

Közönség, tapsolj!

Közönség, imádj!

hogyan meddig lehet merészkedni,
azt nem jelöli ki senki: nincs az a folyó,
mi megállja saját áradását, az a vihar,
mi visszahívja villámain: nincs az a kehely,
minek szilánkjai nem sebzik talpad, ha
véletlenül az erőszak mezejére állsz.

de a dalnak szólnia kell: ennyi biztonság
neked is jár. mert ha nincs dal nincs lélek
ha nincs lélek nincs tükre ha nincs tükre
nincs fénye és ha nincs fény
nem vagyok
én se
tovább

ússz, kar! ússz!

a testet a tónak még nem adhatod át.

MĂRCUȚIU-RĂCZ DÓRA

IDEJE HAZAMENNI

mind hazamentek, de már nem félsz.
és nem azért, mert otthonosabb a sötét.
közvilágítás nincs, spórolnak.
nem azért, mert lenne, aki hazakísérne,
nem a spray vagy fogamzásgátló miatt,
és nem azért, mert elhitted volna,
hogy ez csak paranoia.

nem félsz, és nem tudod, mi változott.

idősebb lettél, nem vagy már kuriózum,
fénylő bundájú párdúc a cirkuszban,
lenőtt a hajad, nem sminkelsz már annyit,
belebarátkoztad magad a megfelelő körökbe.

nem félsz, mióta tiéd az első kérdés a taxiban.
az autójáról érdeklődsz, máris a barátod.
szerelőről beszéltek, arról,
hol radaroznak a rendőrök,
azokról a szar román utakról,
mintha egy idegen mondaná helyetted,
hogy a h astra volt az utolsó jó opel,
és semmi értelme annak a kurva dpf-szűrőnek.
megszólod – ez még inkább meglep –,
amikor lelámpázza a női sofőrt a belső sávról,
cicus.

mégis hol menjen, ha a másik sáv csupa gödör,
mondod, erre megszégyelli magát,
vagy talán csak fél, hogy feljelented.
szar román utak, mondja végül.

akkor sem félsz, amikor harminc lejed van,
és kellene még négy, de elengedi.
hogy várt-e valamit cserébe, nem tudhatod,
de nem félsz, és nem azért, mert idős,
gyűrű van az ujján, vagy magyar.
attól érzed magad biztonságban,
hogy nem néz teljesen nőnek,
nem látja rajtad, hogy valaha féltél –
erre gondolhat, te erre gondolsz.

csaltál ebben a játékban.

eszedbe jut, ahogy kamaszkorodban
szemöldökcsipesszel húztad ki
nagyanyád állából a szőrszálakat,
hormonok, monda, öregkorodra
tele leszel férfi-hormonokkal,
és te megtapogattad az állad.

lányok jönnek veled szembe, sovány
kezükben tulipán, március 8., éjszaka,
sötét, takarékos utcák,
nem látod a csillagokat.
úgy sietnek, ahogy te siettél,
felismered a koreográfiát,
összefont karok és gyors, nőietlen
lépések a célpont felé,
tekintetüket csak ritkán emelik fel
az útról, látnak a sötétben.
te vagy a biztonságuk záloga,
aki majd telefonál, lehet tanú,
és amíg van még egy ember az utcán,
nem történhet semmi.
összemosolyogtok.
füledben trombitaszó
és taps. nem neked szól.

férfiak jönnek veled szembe,
részegen a március 8-i ingyenpiától,
megtapogatod az állad,
nem félsz, hogy mi történhet,
ha kiszimatolják rajtad a magányt,
és bemocskolják rövidre vágott körmeidet.
bezárt a cirkusz.

várod a napot, hogy megértsd, mi változott.
félsz a naptól, amelyen megérted.
hogyan nem az éjszaka lett enyhébb,
te szoktad meg a hideget.
nem félsz, pedig sokan fáznak.

csak tudnád, akkor
miért izzadsz a hidegben,

és így, ha nem félsz,
miből fogsz majd rájönni,
mikor lesz ideje hazamenned;
mikor kellene mégis
kezedbe venni a telefont
és megvilágítani az utcát.

HALMAI TAMÁS

A LEHETŐSÉG PÁRDUCA

(Szécsi Margit *Magamhoz* című versének motívumaira)

Mindenki másként tiszta,
mindenki másként mocskos;
a tisztátalan titka
is megtér magányodhoz,
az érintetlen rejtély
is vitetik vásárra –
magadra cserélt rendért
fizetsz meg: vers az ára.

Érdekből, alázatból
– szegény, tudatlan gyermek –
tudást a haránt alvók
gazdagon kikevernek;
de romlottak közt sincsen,
ki nem romolhatatlan:
rozsdá aranylik ingyen
a játszi hódolatban.

Lelkes vagányból napkő-
szobor hogy lehet? Válasz
helyett, akár egy nemtő,
fényesen összeállasz;
a lehetőség párduc,
de nem ítél a teljes.
Ki a halálon átjutsz,
már csak jelet jelentesz.

LÁSZLÓ
LIZA

LIMOS

a görögök
az éhség istenét
Limosnak
nevezték
hasa hordó szeme vándor
bolyongott a határban

kérdezték tőle
ki vagy mi végre
jöttél közénk a földre
milyen oltárt emeljünk
neked

Limos
a kérdésen sokat gondolkodott

milyen oltár jár nekem
annak aki éhes

végtére is
az éhség
imaként elmondható

gondolta és ráijesztett a görögökre
akik

remélték
elég áldozat árán
kirajzik az éhség
a városfalon túlra

és a bőség
száz éve következik

az áldozat
te vagy
várod ketrecedben
hogy átlátszóra kopjál
mint egy sokszor megérintett
oltár

hasonlat vagy te is mert az istenek tudják
mi emberek
csak hasonlítani vágyunk

de kire

